

Parlamentul
Republicii Moldova

DJ-8 nr. 276
28 octombrie 2019

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege cu privire la acordarea indemnizației
în cazul decesului unuia dintre soți
(nr. 190 din 12.09.2019)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege cu privire la acordarea indemnizației în cazul decesului unuia dintre soți, în conformitate cu prevederile art.54 din Regulamentul Parlamentului și ale Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, și expune următoarele.

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlul de inițiativă legislativă de către Președintele Republicii Moldova, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului, referitoare la subiecții cu drept de inițiativă legislativă.

2. Proiectul de lege menționat are ca obiect de reglementare adoptarea unei legi integrale, în scopul instituirii unei indemnizații speciale care urmează a fi acordată lunar, pentru o perioadă determinată, soțului supraviețuitor ca urmare a decesului celuilalt soț beneficiar de pensie pentru limită de vârstă, dacă decesul a survenit în mai puțin de 5 ani după stabilirea dreptului la pensie pentru limită de vârstă, conform Legii nr.156/1998 privind sistemul public de pensii.

Potrivit notei informative a proiectului, instituirea indemnizației este o măsură ce „va asigura cu resurse financiare suplimentare soțul supraviețuitor, compensându-i venitul ratat urmare a decesului soțului”, iar mijloacele financiare necesare pentru achitarea indemnizației respective ar urma să fie alocate de la bugetul asigurărilor sociale, cheltuielile anuale suplimentare estimate pentru anul 2020 fiind de circa 49994,3 mii lei.

3. Conform prevederilor art.131 alin.(4) din Constituție, *orice propunere legislativă sau amendament care atrage majorarea cheltuielilor bugetare poate fi adoptat numai după ce este acceptat de Guvern.*

Menționăm că, deoarece pentru implementarea prevederilor proiectului sunt necesare mijloace financiare ce urmează a fi alocate din bugetul asigurărilor sociale de stat, începând cu anul 2020, pentru adoptarea prezentului proiect de lege, este necesar ca acesta să fie acceptat de Guvern. Relevante în acest sens, sunt pct.58 și pct.73-75 din Hotărârea Curții Constituționale nr.6/2014¹, care reiterează necesitatea existenței acceptului prealabil al Guvernului.

4. Potrivit art.30 alin.(1) din Legea nr.100/2017, nota informativă a unui proiect de lege trebuie întocmită „conform modelului indicat în anexa nr.1” din Legea citată. În acest sens, atenționăm că nota informativă a proiectului de lege supus avizării nu corespunde criteriilor stabilite la art.30 din Legea menționată.

5. La art.1 alin.(3) din proiectul de lege se propune formula după care ar urma să fie calculată perioada pentru care ar urma să fie achitată indemnizația soțului supraviețuitor: „ $T = 5 - p$ ”, unde 5 reprezintă numărul de ani, iar „p” – „perioada în care soțul decedat a beneficiat de pensie pentru limită de vârstă”. În scopul respectării art.3 și art.54 din Legea nr.100/2017, precum și întru evitarea interpretărilor eronate, atenționăm că la formula propusă pentru determinarea perioadei pentru care va fi achitată indemnizația trebuie să fie utilizată aceeași unitate de măsură.

Or, ținând cont de faptul că atât pensia pentru limită de vârstă, cât și indemnizația propusă reprezintă o plată lunară, considerăm oportun utilizarea „lunii calendaristice” ca unitate de măsură, adică termenul de 5 ani să fie înlocuit cu 60 de luni calendaristice, iar „p” să reprezinte numărul de luni pentru care soțul decedat a beneficiat de pensia pentru limita de vârstă. Astfel, formula de la art.1 alin.(3) ar urma să fie: $T = 60 - p$, unde T reprezintă numărul de luni pentru care se calculează indemnizația, 60 este numărul de luni echivalente cu 5 ani, iar „p” reprezintă numărul de luni (din totalul celor 60 de luni) pentru care a fost deja achitată pensia pentru limită de vârstă.

Totodată, deși proiectul de lege propune ca indemnizația respectivă să fie achitată doar pentru situațiile când soțul decedat și-a stabilit dreptul la pensie pentru limită de vârstă, în scopul atingerii obiectivului formulat în nota informativă a proiectului (consolidarea încrederii contribuabililor față de sistemul de pensionare), considerăm oportun examinarea posibilității achitării unei astfel de indemnizații

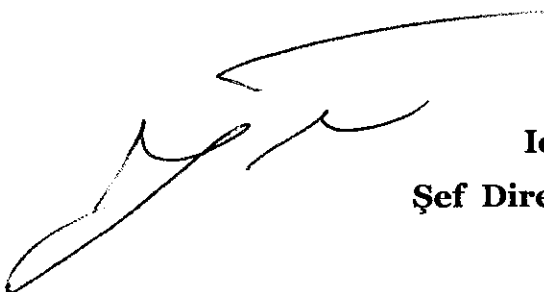
¹ Hotărârea Curții Constituționale nr.6 din 13.02.2014 pentru controlul constituționalității Legii nr.199 din 12 iulie 2013 privind scutirea de plata unor impozite contribuții, prime și defalcări, precum și privind anularea majorărilor de întârziere și a amenzilor aferente acestora (*Sesizarea nr.3a/2014*)

pentru soțul supraviețuitor, în cazul în care soțul decedat nu și-a stabilit dreptul la pensie pentru limită de vârstă, dar avea un stagiou complet de cotizare, în conformitate cu prevederile Legii nr.156/1998. Or, în condițiile proiectului de lege, persoanele care nu și-au valorificat dreptul la pensie pentru limită de vârstă, dar au depus contribuțiile de asigurări sociale pentru un stagiou complet de cotizare se află într-o poziție inechitabilă și discriminatorie, față de cei care deja și-au valorificat acest drept.

6. La art.2 alin.(2) din proiectul de lege este statuat că - „**Modul de solicitare** a indemnizației se stabilește de Guvern”. Totuși, ținând cont de faptul că modul de solicitare a indemnizației respective este statuat la art.2 alin.(1) din proiect, recomandăm ca să fie substituit cuvântul „solicitare” cu textul „stabilire și acordare”, astfel în cât Guvernului să-i revină atribuția de a stabili modalitatea și termenii de examinare a cererilor respective, precum și modul de acordare a indemnizației respective, cu toate termenele și procedurile aferente necesare.

7. Proiectul de lege prevede la art.5 că, prevederile propuse vor putea fi aplicate „în cazul deceselor survenite după 1 ianuarie 2020”. Totuși, ținând cont de prevederile art.56 din Legea nr.100/2017, considerăm oportun ca la art.5 din proiect – la alineatul (1) să fie indicată data intrării în vigoare a prevederilor acestuia, și respectiv se vor renumera celelalte alineate.

8. Menționăm că, există o prevedere similară propusă pentru completarea art.27 din Legea nr.156/1998, prin proiectul de lege nr.64 din 12 iunie 2019 (Art.I. pct.5 din proiect). Astfel, întru evitarea adoptării unor prevederi similare prin două acte legislative diferite, recomandăm ca la adoptarea prezentului proiect de lege să se țină cont de prevederile proiectului nr.64/2019.

Ion CREANGĂ,
Șef Direcție Generală

Ex.: Sarivan A.

Tel.: 556